

İnovasyonun İçerdiği Değerler

DİJİTAL TEKNOLOJİLERİ HAYALLERDE YENİDEN
CANLANDIRMADA KADINLARIN KATILIMI

BAHAİ ULUSLARARASI TOPLUMU TARAFINDAN KADININ STATÜSÜ
KOMİSYONU'NUN 67. OTURUMUNA SUNULAN BİR BİLDİRİ

İnovasyonun İçerdiği Değerler

DİJİTAL TEKNOLOJİLERİ HAYALLERDE YENİDEN
CANLANDIRMADA KADINLARIN KATILIMI

BAHAİ ULUSLARARASI TOPLUMU TARAFINDAN KADININ STATÜSÜ
KOMİSYONU'NUN 67. OTURUMUNA SUNULAN BİR BİLDİRİ

Hızla değişen küresel gerçeklikler, insanlığın birbirine bağıllığının daha derinden takdir edilmesine ve dijital teknolojilere giderek daha fazla güven duyulmasına yol açmıştır. Teknolojiye erişimleri veya bu tür teknolojilerin toplumlarını nasıl etkileyeceğini belirleme becerileri olmayanlar da dâhil olmak üzere birçok kadın için bu, daha fazla dışlanma ve marjinalleştirilme ile sonuçlanmıştır. Fakat erişim ve benzeri konularla ilgili sorular çözülecek olsa bile, daha derin bir meydan okuma varlığını sürdürmektedir. İnsan kabiliyetini genişletmede ve insanlığın en yüksek değerlerini yansıtacak refah içinde ve uyumlu bir medeniyetin inşasına katkıda bulunmada araç olarak hizmet etmesi gereken birçok teknoloji, bunu yapmak yerine insan doğası ve kimliği, gelişim ve amaç hakkında çarpık fikirleri pekiştirmektedir. Tasarımları genellikle ayrıcalıklı bir azınlığın güdümünde gerçekleştirilen birçok teknoloji, maddeci değerlere dayanmakta ve de sosyal, etik ve ruhani imaları dikkate alınmaksızın yaygın olarak aktarılmaktadır. Teknoloji zararlı dünya görüşleri tarafından şekillendirildiğinde her tür birey etkilense de, bu durum, önemli bir kullanıcı tabanını oluşturan ve birçok durumda

*Böyle bir
arayışın merkezinde,
insanlığın ortak değerleri ile
şekillendirilmiş modern dünya
araçlarının halkların kendi
potansiyellerine ulaşmalarına
yardımcı olmada kadınların
sunabileceği bakış açıları ve
katkıları olmalıdır.*

birincil hedef tüketicileri temsil eden kadınlar ve kız çocukları için büyük bir meydan okumaya neden olmaktadır. Dijital araçlar, insani uğraşın çeşitli alanlarında giderek daha fazla kullanıldığından, inovasyon sürecini şekillendiren değerlerin ve niyetlerin dürüst bir şekilde incelenmesi gerekli hâle gelmektedir. Böyle

bir arayışın merkezinde, insanlığın ortak değerleri ile şekillendirilmiş modern dünya araçlarının halkların kendi potansiyellerine ulaşmalarına yardımcı olmada kadınların sunabileceği bakış açıları ve katkıları olmalıdır.

Teknoloji, insan kapasitesini artırmada ve toplumları birbirine bağlamada güçlü bir araç olabilir. Bununla beraber, herhangi bir araçta olduğu gibi, teknoloji ve yaratmış olduğu alanlar, sayısız şekilde konuşlandırılarak faydalar sağlayabileceği gibi mevcut eşitsizlikleri de artırıp güçlendirebilir. Yapıcı bir düzeyde, çevrimiçi ağlar ve hareketler, kadınların ve kız çocuklarının karşılaştıkları sayısız meydan okuma hakkında farkındalık yaratmanın önemli araçları olarak hizmet ederken, katılım çemberini de daha önce hayal bile edilemeyecek şekillerde genişletmiştir. Ancak dar dünya görüşleri veya kâr odaklı bağnaz bir odak tarafından yönlendirildiğinde ise teknolojiler dışlamak, taciz etmek, sömürmek ve hatta baskı altında tutmak için de kullanılmıştır.

Dijital teknolojiler değerler itibariyle tarafsız değildir. Geleneksel kalkınma paradigmasına benzer şekilde, teknolojik inovasyon maddeci dayanaklardan son derece etkilenmektedir. İlerleme ile ilgili temel görüşler, genellikle malların tüketimini daha yüksek refah seviyeleriyle eşit tutmaktadır. İnsan doğası ve ilerlemeye dair küçük bir kesimin kâr kaygıları ile yönlendirilmiş bakış açılarının yanı sıra, çeşitli sosyal önyargı ve eşitsizlik biçimleri, genellikle dijital teknolojilerin tasarımına veya uygulanma alanlarına gömülmüştür ve bu nedenle, örneğin bilimsel olarak kanıtlanmış bağımlılık endişelerine rağmen ekran kullanımını en üst düzeye çıkarmak için tasarlanmış algoritmalar aracılığıyla kullanıcılara tanıtılmaktadır. Bu sebeple, bu tür teknolojilerin yaratılmasının ve kullanılmasının altında yatan varsayımların ve normların dürüst bir şekilde incelenmesi kritik bir öneme sahiptir. Güvenilirlik, gerçeğe bağlılık ve istikrarlı bir dünya düzeninin yapı taşları olarak sorumluluk duygusu gibi nitelikleri ve tutumları kapsayan insan doğasına ilişkin daha eksiksiz anlayışlar, dijital teknolojilerde nasıl giderek fazlaca ifade bulabilir? Toplumlar, önceliklerini kolektif olarak belirleme ve teknolojilerin kendi yerel bağlamlarındaki etkileri hakkında meşveret etme sürecine nasıl dâhil olabilir?

Güvenilirlik, gerçeğe bağlılık ve istikrarlı bir dünya düzeninin yapı taşları olarak sorumluluk duygusu gibi nitelikleri ve tutumları kapsayan insan doğasına ilişkin daha eksiksiz anlayışlar, dijital teknolojilerde nasıl giderek fazlaca ifade bulabilir? Toplumlar, önceliklerini kolektif olarak belirleme ve teknolojilerin kendi yerel bağlamlarındaki etkileri hakkında meşveret etme sürecine nasıl dâhil olabilir?

Her birey ve toplum, bu tür araçların altında yatan sorunlu değerlerden kendine has bir şekilde etkilense de bu değerlerin teknolojilere toptan entegrasyonu, özellikle nesnelleştirilme veya sözde kendini geliştirme adına artan maddi ürün çeşitliliğini tüketmeye ikna edilme biçimleriyle birçok kadın ve kız çocuğu üzerinde zararlı etkiler yaratmıştır. Tam da bu deneyimler ve inovasyonu çevreleyen karar verme alanlarında var olan kültürün ataerkil yönelimi nedeniyle, bu tür teknolojilerin nasıl uygun ve bilinçli bir şekilde tasarlanabileceğini ve kullanılabileceğini daha iyi anlamada kadınları sürece dâhil etmek kritik öneme sahiptir.

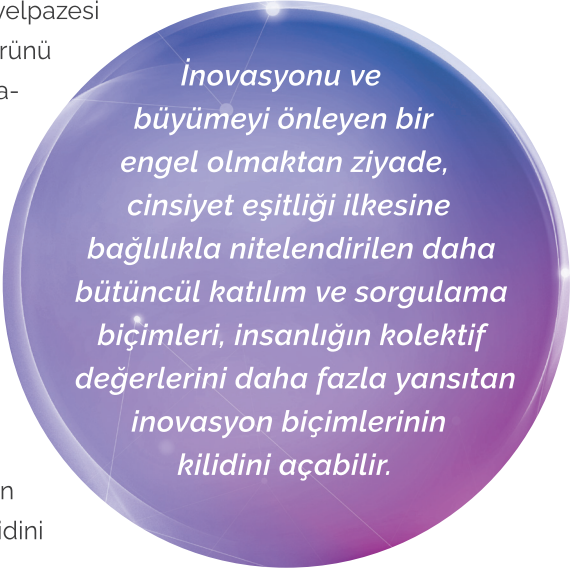

Kadınların katılımını genişletmek, nihayetinde, insan deneyiminin tamamına yanıt veren bir gelecek inşa etmek için çok sayıda bakış açısının bir ön koşul olduğunun kabulüne dayanmalıdır. Geleneksel olarak erkek egemen bir sektördeki bariz temsil endişeleri göz önüne alındığında, kadınların bu tür teknolojilerin sorumluluk taşıyan tasarımı, kullanımı ve dağıtımının yanı sıra dijital içeriğin oluşturulmasıyla ilgili kararlara katılımının artırılmasına öncelik verilmesi şarttır. Yine de adil temsil, başlı başına bir amaç olmaktan çok, baskın rekabet ve eşitsizlik kalıplarının yerini iş birliğine, kolektif soruşturmaya ve ortak yarar kaygısına bırakmasını sağlayan bir koşul olarak hizmet etmektedir. Pek çok alanda olduğu gibi, en büyük değişim düzeyleri, yaygın kültürden büyük ölçüde yararlanmış olanlardan talep edilecektir.

Teknolojik inovasyonla ilgili alanlarda ve süreçlerde kültürü değiştirmenin ötesinde, kadınların katılımı, diğer bir deyişle sorgulama süreçlerinde insan bakış açısının ufkunu genişletmek- teknolojinin gelişimine rehberlik edecek yeni paradigmlar yaratmaya katkıda bulunabilir. Dijital teknolojilerle ilişkili etik hususları

keşfetme kapasitesi, cinsiyetten bağımsız olarak herkes tarafından sergilenebilse de, birçok kadının ataerkil dünya görüşlerinin dayatılmasından kaynaklanan deneyimleri, onları ölçülülük, adalet, çeşitlilik ve gelecek nesiller için bir endişe gibi niteliklerle şekillendirilmiş daha eksiksiz modellerin geliştirilmesine özel içgörüler sunacak şekilde konumlandırmaktadır. Bunu yaparken, kadınlar bu tür niteliklerin teknolojinin gelişimini daha tutarlı bir şekilde şekillendirmelerini sağlamaya yardımcı olabilirler.

Daha geniş bir nitelik yelpazesi teknoloji sektörünün kültürünü şekillendirdikçe, teknoloji alanının potansiyeli daha da genişletilebilir. İnovasyonu ve büyümeyi önleyen bir engel olmaktan ziyade, cinsiyet eşitliği ilkesine bağlılıkla nitelendirilen daha bütüncül katılım ve sorgulama biçimleri, insanlığın kolektif değerlerini daha fazla yansıtan inovasyon biçimlerinin kilidini açabilir.

İnovasyonu ve büyümeyi önleyen bir engel olmaktan ziyade, cinsiyet eşitliği ilkesine bağlılıkla nitelendirilen daha bütüncül katılım ve sorgulama biçimleri, insanlığın kolektif değerlerini daha fazla yansıtan inovasyon biçimlerinin kilidini açabilir.

Milli düzeyde, teknolojik inovasyonla ilgili alanlara ve süreçlere çok sayıda bakış açısının dâhil edilmesini temin etmek için yeni politikaların oluşturulması gerekecektir. Teknoloji insan erişimini genişletir; bu nedenle, insan yaşamının gelişip serpildiği ahlaki düzeni bozmasını değil, genişletmesini sağlamak için özen

*Teknoloji
insan erişimini
genişletir; bu nedenle, insan
yaşamının gelişip serpildiği
ahlakî düzeni bozmasını değil,
genişletmesini sağlamak için
özen gösterilmelidir.*

gösterilmelidir. Bu, doğal olarak, kadınların tam ve anlamlı katılımını destekleyecek mekanizmaları içerecektir. Ayrıca kadınların, çocukların ve savunmasız toplumların çevrimiçi insan hakları ihlallerine karşı korunmalarını sağlamak gibi mevcut tehditlere yanıt vermede hükümetlerin de daha proaktif bir rol üstlenmesi gerekecektir.

Uluslararası düzeyde bakış açılarının çeşitliliğinin sağlanması da, doğası gereği küresel kapsamı ve işleyişi göz önüne alındığında, teknolojilerin sorumlu bir şekilde oluşturulmasının, kullanılmasının ve dağıtılmasının şekillendirilmesinde vazgeçilmez olacaktır. Dijital teknolojilerin gelişimini şekillendiren etki ve değerleri açıkça analiz etmek ve eşitlik, adalet, evrensellik, asalet, güvenilirlik ve gerçeğin araştırılması ilkeleriyle kılavuzlanmış uluslararası politikaları ana hatlarıyla belirlemek için Birleşmiş Milletleri, hükümetleri, özel sektörü ve kadın aktörler de dâhil olmak üzere sivil toplumu bir araya getirmek bu bağlamda önemli olacaktır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından önerilen ve teknolojik inovasyonun paylaşılan küresel değerlerle uyumlu olmasını sağlayan Global Compact'e (Küresel İlkeler Sözleşmesi) doğru hareket, daha fazla ilgi ve araştırmayı hak eden bir öneridir. Daha bütüncül kalkınma anlayışlarının oluşturulmasında gayri safi yurtiçi hasılayı tamamlayacak ilerleme ölçülerinin geliştirilmesi, teknoloji tasarımına gömülü varsayımların incelenmesine de yardımcı olacaktır. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler insanlığın teknolojik inovasyonunun

daha sağlıklı bir modelini teşvik eden süreçler oluşturmak için eşsiz bir fırsata sahiptir. Kadınların bakış açılarına öncelik vermek ve onları dâhil etmek ayrıca teknolojinin gelişim yönünü şekillendirmek için katılımlarını teşvik etmek bu amaç için kritik olacaktır. Dijital teknolojilerin kullanımı yoluyla kadın ve çocukların eğitimi geliştirmenin yanı sıra onların tam katılımlarını, temsillerini, korunmalarını ve çevrimiçi esenliklerini sağlamaya yönelik mekanizmaların keşfedilmesi, bu Komisyon gibi alanlarda periyodik olarak yeniden gözden geçirilebilir.

Tarihteki bu an, teknolojik inovasyonu insanlığın en yüksek bilgiyle uyumlu hâle getirmek için bir fırsat sunmaktadır. İlerleme ve insan doğasıyla ilgili geleneksel görüşler, dijital teknolojilerin gelişimini şekillendirmek ve yönlendirmek de dâhil olmak üzere, insan refahının daha eksiksiz görüşlerine yanıt vermek ve gelişen bir medeniyet yaratmaktan acizdir. Bu temel varsayımları sorgulamak için daha geniş bir perspektif yelpazesi ortaya koymak, maddi refahı etik, sosyal ve ruhani düşüncelerle dengeleyen bir geleceğin planlanmasında önemli ve kritik olacaktır. Bunda, özellikle aşırı materyalist dünya görüşleri tarafından marjinalleştirilen kadınların sesleri ve bakış açıları vazgeçilmez olacak ve onların anlamlı katılımı, teknolojinin gelişimi etrafında yeni kültür ve anlayış kalıpları yaratmak için bir ön koşul olacaktır. İnsan doğası ve gelişimine dair daha

*Tarihteki
bu an, teknolojik
inovasyonu insanlığın
en yüksek bilgiyle
uyumlu hâle getirmek
için bir fırsat
sunmaktadır.*

yüksek anlayışlara hitap eden daha bütüncül bir model inşa etmek ve geniş toplumlarının iyileştirilmesi için belirli toplumların ihtiyaçlarına ve önceliklerine göre kullanılabilecek araçlar geliştirmek, sınırsız olanaklar sunan bir teknolojik inovasyon vizyonudur.

Bahá'í International Community

Copyright © 2022 Bahá'í International Community
Telif hakkı © 2022 Bahá'í Uluslararası Toplumu

866 United Nations Plaza, Suite 120
New York, NY 10017, USA
www.bic.org